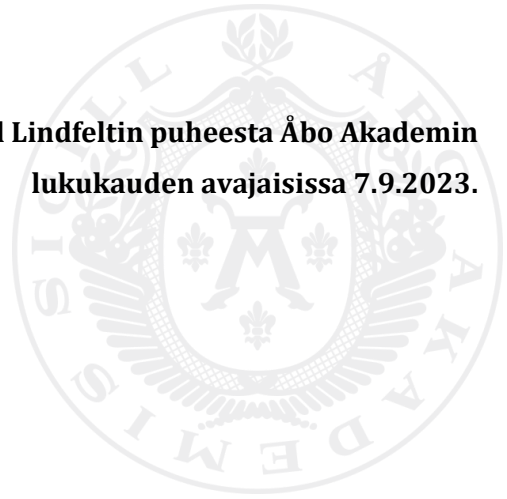

Ote rehtori Mikael Lindfeltin puheesta Åbo Akademin lukukauden avajaisissa 7.9.2023.

Aboa – Quo Vadis?

Åbo Akademin nykytilan voi hahmottaa monella eri tavalla. Koulutuksen Tutkimuslaitoksen (KTL) kesällä julkaisema tuore raportti antaa yhdenlaisen kuvan. Raportissa tehtiin Suomen yliopistoille niin sanottu stressitesti, jossa keskityttiin siihen, millaisia muutoksia muutamissa toiminnan keskeisissä tunnusluvuissa on tapahtunut vuosien 2019 ja 2022/2023 välillä.

Stressitestissä on mukana 7 erilaista indikaattoria. Kategoriassa "Hakijoiden määrä" olemme Suomen parhaita. Kasvumme vuodesta 2019 vuoteen 2023 oli hämmästyttävät 56 %, ja kirjoilla olevien opiskelijoiden määrä on kasvanut 10 %. Tutkintojen määrän suhteen olemme yhdeksännellä sijalla. Raportista käy ilmi myös, että toimintamme kustannukset ovat kasvaneet 7 %. Esimerkiksi yhden opintopisteen tuottaminen ÅA:ssa maksaa 660 euroa, summa, joka sijoittaa meidät neljännelle sijalle. Samanaikaisesti kustannukset työntekijää kohden ovat ÅA:ssa kaikista yliopistoista suurimmat. Åbo Akademi on siis todellisen haasteen edessä.

Kaikkien organisaatioiden on palattava jatkuvasti perustavanlaatuisen kysymykseen: Mitä me teemme ja mitä meidän odotetaan tekevän? Mikä on tehtävämme? Mitä meidän odotetaan saavan aikaan? Usein kuultavia ja keskustelua aiheuttavia kysymyksiä ovat Mihin ÅA on menossa? ja Miksi ÅA:ssa tehdään niin paljon muutoksia? Erilaisten vaihtoehtojen punnitseminen on ratkaisevan tärkeää suuntaa valittaessa. Rehtorina haluan todella mielelläni mahdollistaa parhaan mahdollisen tutkimuksen, houkuttelevimman koulutuksen, parhaat tietokannat ja tärkeimmät laitteet.

Yliopiston johdon tehtävänä on varmistaa, että meillä on parhaat edellytykset. Valitettavasti kaikki nämä edellytykset maksavat paljon rahaa. Ongelmana on pitkälti se, että suurin osa näistä rahoista ei perustu siihen, että toimintamme on laadullisesti hyvää, vaan siihen, että tuotamme riittävästi sitä, mitä rahoittaja haluaa. Åbo Akademin tehtävänä on mahdollistaa koulutuksen ja tutkimuksen mahdollisimman korkea laatu Suomen ruotsin- ja kaksikielisessä kontekstissa. Me emme kuitenkaan saa rahaa siitä, että olemme ruotsinkielisiä tai että olemme maailman paras yliopisto Piispankadulla tai Academillissa.

Kansallista rahoitusmallia, joka yliopistoilla on ollut vuodesta 2021 lähtien, arvioidaan parhaillaan, ja mahdollista uutta mallia, jota on tarkoitus soveltaa toimintamme mittarina vuodesta 2025 eteenpäin, ollaan kehittämässä. Myös eduskunnan tukema suuri valtakunnallinen panostus maan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiokulttuurin kehittämiseen lanseerataan lähiaikoina. Yhteisymmärrys on suuri: Suomen on panostettava tutkimukseen ja kehittämiseen. Olemmeko me ÅA:ssa valmiita kohtaamaan tämän mahdollisuuden ja haasteen ja edistämään osaltamme esitettyä visiota?

Quo Vadis, minne olemme menossa? Minulle on selvää vastata kysymykseen viittaamalla niihin dokumentteihin, joiden ainoana tarkoituksena on vastata juuri tähän kysymykseen: strategiaamme ja toimintasuunnitelmaamme. Ne muodostavat perustan, jolle me ÅA: n johdossa rakennamme suunnitelmamme. Tulevan vuoden aikana tarkistamme strategiaamme keskittyen kahteen päänäkökulmaan: toimintaympäristön vaikutuksen arviointiin ja taloustilanteeseemme.

Meidän on panostettava siihen, missä meidän on oltava parempia, jotta meillä on vaadittavat edellytykset, uskallettava luopua sellaisesta, mikä ei paranna tilannetta, ja reagoitava sekä sisäisiin että ulkoisiin muutoksiin. Tärkeä teema minulle tänä lukuvuonna on kehittää toiminnassamme seuranta- ja laatukulttuuria, luoda entistä enemmän edellytyksiä tutkijoillemme ja opettajillemme sekä kehittää yhteistyötä ulkoisten yhteistyökumppaneidemme kanssa, yliopistomaailmassa, politiikassa ja hallinnossa, elinkeino- ja kulttuurielämässä sekä alumniemme ja toimintaamme suojeasti suhtautuvien säätiöiden kanssa.

Tervetuloa uuteen lukuvuoteen, tervetuloa osallistumaan työhön, jossa kehitetään Åbo Akademin tulevaa suuntaa!